

**РОЗДІЛ 3. ТРУДОВЕ ПРАВО І ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ; АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І
АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ,
ІНФОРМАЦІЙНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО**

УДК 340.13:004.92

DOI 10.31732/2708-339X-2025-18-A12

**НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕРЕЖІ
ІНТЕРНЕТ**

Чуб А.В.,

*доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри права
Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая
м. Київ, провулок Херсонський, 3, Україна, 02094
e-mail: chub@i.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6900-4865>*

Карпічков В.О.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії права та держави
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ, вул. Володимирська, 60, Україна, 01033
e-mail: job-univ@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8529-1246>*

**REGULATORY SUPPORT FOR THE FUNCTIONING OF THE
INTERNET**

Chub A.V.,

*Doctor of Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Law
International University of Science and Technology
named after Academician Yuri Bugay
Kyiv, Khersonsky Lane, 3, Ukraine, 02094
e-mail: chub@i.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6900-4865>*

Karpichkov V.O.,

*Ph.D. in Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of
Theory and History of Law and State
Taras Shevchenko National University of Kyiv
Kyiv, Volodymyrska St., 60, Ukraine, 01033
e-mail: job-univ@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8529-1246>*

Анотація. У науковій статті досліджено стан нормативного забезпечення функціонування мережі Інтернет, яке характеризується відсутністю єдиної правової позиції в національному та міжнародному праві. Проведений аналіз свідчить про активність дискусій щодо доцільності та меж правового регулювання інтернет-відносин. У статті зазначено, що документи, які регулюють цю сферу, до цього часу не надають вичерпних визначень і не усувають суперечностей у правовому полі.

Проаналізовано внесок як міжнародних, так і українських науковців у дослідження нормативного регулювання мережі Інтернет. Серед основних авторів на прикладі міжнародної наукової спільноти

виділено таких вчених, як Д. Бойд, Л. Лессіг, Дж. Зіттрейн та інших, що охоплюють широке коло аспектів правового регулювання.

Стаття акцентує увагу на визначенні терміна «Інтернет» в Законі США про інтерактивну безпеку дітей 1998 року, а також на історичній трансформації цього визначення в українському законодавстві. Досліджено вплив міжнародних організацій, таких як ICANN, IANA та IGF, на формування системи управління мережею Інтернет. Аналізуємо, як ці організації впроваджують багатоплановий підхід у регулювання та розвиток інфраструктури кіберпростору.

Крім того, стаття висвітлює вагомість ключових нормативно-правових актів, зокрема Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» та Регламенту про захист персональних даних (GDPR) Європейського Союзу. Досліджується їх вплив на регулювання правовідносин у сфері інформаційних технологій і захисту персональних даних, зокрема щодо створення нових юридичних механізмів для забезпечення прав і свобод особи.

У висновках статті підкреслено, що питання правового регулювання Інтернету вимагає подальшого наукового осмислення та формування «м'якого права», що стане оптимальним рішенням для забезпечення гармонізації міжнародних стандартів і адаптації національного законодавства до нових викликів сучасності. Таким чином, стаття є внеском у розвиток теоретичних і практичних аспектів нормативного регулювання в Україні та за її межами.

Ключові слова: Інтернет, міжнародне право, кібербезпека, захист персональних даних, інформаційні технології, м'яке право, правовідносини, правове регулювання.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 1, бібл.: 15.

Abstract. The scientific article examines the state of regulatory support for the functioning of the Internet, which is characterized by the lack of a single legal position in national and international law. The analysis conducted indicates the activity of discussions on the feasibility and limits of legal regulation of Internet relations. The article indicates that the documents regulating this area do not yet provide exhaustive definitions and do not eliminate contradictions in the legal field.

The contribution of both international and Ukrainian scientists to the study of regulatory regulation of the Internet is analyzed. Among the main authors, using the example of the international scientific community, such scientists as D. Boyd, L. Lessig, J. Zittrain and others are highlighted, covering a wide range of aspects of legal regulation.

The article focuses on the definition of the term «Internet» in the US Children's Interactive Safety Act of 1998, as well as on the historical transformation of this definition in Ukrainian legislation. The influence of international organizations such as ICANN, IANA, and IGF on the formation of the Internet governance system is studied. We analyze how these organizations implement a multifaceted approach to the regulation and development of cyberspace infrastructure.

In addition, the article highlights the importance of key regulatory and legal acts, in particular the Law of Ukraine «On Information Protection in Information and Communication Systems» and the Regulation on the Protection of Personal Data (GDPR) of the European Union. Their influence on the regulation of legal relations in the field of information technologies and personal data protection is studied, in particular regarding the creation of new legal mechanisms to ensure the rights and freedoms of the individual.

The conclusions of the article emphasize that the issue of legal regulation of the Internet requires further scientific understanding and the formation of «soft law», which will be the optimal solution for ensuring the harmonization of international standards and the adaptation of national legislation to the new challenges of modernity. Thus, the article is a contribution to the development of theoretical and practical aspects of regulatory regulation in Ukraine and abroad.

Key words: Internet, international law, cybersecurity, personal data protection, information technologies, soft law, legal relations, legal regulation.

Formulas: 0, fig.: 0, tab.: 1, bib.: 15.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток Інтернету ставить перед суспільством і правовою системою низку складних викликів, пов'язаних із необхідністю регулювання відносин, що виникають у віртуальному середовищі. В умовах постійної еволюції технологій і збільшення обсягу інформації, що циркулює в мережі, питання забезпечення безпеки учасників інтернет-взаємодії,

захисту персональних даних та регулювання інформаційних потоків набуває особливої актуальності.

Основною проблемою є відсутність єдиного нормативно-правового поля, яке б регламентувало ці відносини, що ускладнює механізми захисту прав і свобод громадян. Хоча окремі аспекти діяльності мережі регулюються міжнародними стандартами, інтеграція їх у національне

законодавство залишається фрагментованою, що веде до правових прогалин і невизначеності, ставлячи під загрозу права користувачів Інтернету.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Стан дослідження проблематики нормативного забезпечення функціонування мережі Інтернет свідчить про відсутність єдиної правової позиції щодо цього питання як в національному, так і в міжнародному праві. Питання доцільності та меж правового регулювання інтернет-відносин залишається предметом активних дискусій. Серед міжнародних науковців, що досліджували нормативне регулювання мережі Інтернет, слід відзначити Д. Бойда, Л. Лессіга, Дж. Зіттрейна, М. Растеда, Б. Розенблатта, Н. Фіннсмання, Н. Еллісона та З. Ефроні. У вітчизняній науці цій тематиці присвятили свої зусилля К. Шахбазянова, Є. Литвинов, О. Баранов, А. Новицький, О. Присяжнюк та інші.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Незважаючи на наявність окремих нормативно-правових актів, залишається невирішеним питання єдності в нормативному забезпеченні, що не охоплює всі аспекти інтернет-відносин, ускладнюючи механізми захисту прав і свобод користувачів.

Формулювання цілей статті. Метою статті є виявлення основних тенденцій у законодавчих визначеннях терміна «Інтернет» та дослідження еволюції правових актів, які регулюють інтернет-відносини.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одне з перших повноцінних юридичних визначень поняття «Інтернет» було сформульовано в Законі США про інтерактивну безпеку дітей 1998 року (Children's Online Privacy Protection Act) [1]. Згідно з цим законом, Інтернет – це об'єднання безлічі комп'ютерів та телекомунікаційних засобів, включаючи обладнання та програмне забезпечення, які створюють глобальну мережу, засновану на протоколі міжмережевої взаємодії.

Незважаючи на очевидність того, що мережа вже давно втратила можливість самостійно забезпечувати повну безпеку

її учасників, спори щодо необхідності державного втручання в її функціонування не вщухають. Міжнародна спільнота має позитивний досвід правового регулювання технічної сторони функціонування Інтернет-мережі. Наприклад, вперше на міжнародному рівні питання управління Інтернетом обговорювалися тимчасовою організацією, відомою як «Робоча група з управління мережею Інтернет», що функціонувала у 2004-2005 роках при Генеральному секретарі ООН. На основі аналітичних матеріалів, підготовлених Робочою групою, були розроблені вихідні документи WSIS, які визначили подальші шляхи вдосконалення та покращення роботи мережі.

На сьогоднішній день управління мережею Інтернет відбувається в рамках діяльності кількох провідних міжнародних організацій, таких як ICANN, IANA, ISOC, IETF, IGF і інші. Ці організації використовують багатоплановий підхід до формування системи управління мережею Інтернет. Наприклад, IGF [2] є міжнародною організацією, створеною для проведення політичних діалогів щодо методів і напрямків розвитку мережі Інтернет та можливостей її управління. ICANN, яка є неприбутковою публічною корпорацією, відповідає за управління Інтернет-протоколами адресного простору (IPv4 та IPv6), надання адресних блоків регіональним реєстраторам та управління адресним простором доменів верхнього рівня. Зокрема, ICANN визначає протоколи і правила роботи мережі в цілому. Розподіл іР-адрес відбувається міжнародними організаціями, такими як RIN, ARIN, APNIC, AfriNIC, LACNIC і RIPE NCC, які діють на принципах самоуправління. Управління національними доменами передається відповідним країнам і часто здійснюється організаціями самоуправління відповідно до національного законодавства [3, с. 127].

У Законі України «Про телекомунікації» від 18.11.2003 (втратив чинність 01.01.2022) визначення Інтернету трактувалося як: «всесвітня інформаційна система загального доступу, яка логічно пов'язана з глобальним адресним

простором і ґрунтується на міжнародних стандартах Інтернет-протоколу» [4].

Попри тривалий темпоральний проміжок, суттєво дане поняття не трансформувалося: якщо звернутися до актуальних положень чинного Закону України «Про електронні комунікації», можна побачити, що майже ідентична дефініція вжита і в ньому. Зокрема, п. 54 ч. 1 закріплює, що мережа Інтернет (Інтернет) – глобальна електронна комунікаційна мережа, що призначена для передачі даних та складається з фізично та логічно взаємоз'єднаних окремих електронних комунікаційних мереж, взаємодія яких базується на використанні єдиного адресного простору та на використанні інтернет-протоколів, визначених міжнародними стандартами [5];

Розглядаючи становлення нормативного забезпечення функціонування мережі Інтернет через часову призму слід зауважити, що одним з перших та системоутворюючих нормативно-правових актів в даному аспекті став Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» [6]. Метою цього Закону є встановлення основ регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України і юридичних осіб на інформацію та права доступу до неї, права власника інформації на її захист, а також встановленого чинним законодавством обмеження на доступ до

інформації. У першочерговій редакції Закону було вжито поняття «автоматизована система (АС)». Тогочасне положення описувало АС як систему, що здійснює автоматизовану обробку даних і до складу якої входять технічні засоби їх обробки (засоби обчислювальної техніки і зв'язку), а також методи і процедури, програмне забезпечення [7].

Цей документ закріплював загальні положення (термінологічний апарат) відносно АС, відносини між суб'єктами в процесі обробки інформації в АС, загальні вимоги щодо захисту інформації в АС, організацію захисту інформації в АС, загальні положення про міжнародну діяльність та місце міжнародного регулювання в галузі захисту інформації в АС відповідальність за порушення закону про захист інформації. Загалом в контексті питання правової регламентації мережі Інтернет даний Закон мав вагоме значення, оскільки ним на той час було сформовано достатньо багато матеріалу щодо гарантій юридичного захисту інформації та можливості притягнення винних осіб до юридичної відповідальності за правопорушення відносно інформації, що міститься в АС.

У нинішній редакції цього Закону вживається більш осучаснена термінологія, у тому числі з приводу АС: замість формулювання «автоматизована система» документ оперує поняттями «електронна комунікаційна система», «інформаційна система» тощо. Деякі з ключових термінів Закону представлені в таблиці 1.

Таблиця 1. Терміни Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» [7].

Дефініція	Зміст дефініції
Інформаційна (автоматизована) система	Організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів.
Інформаційно-комунікаційна система	Сукупність інформаційних та електронних комунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле.
Електронна комунікаційна система	Сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обміну інформацією шляхом передавання, випромінювання та/або приймання її у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб.

Основою для прийняття такого достатньо галузевого Закону стали постулати ЗУ «Про інформацію» [8]. Перша редакція даного Закону набула чинності 02.10.1992 р. і в ст. 6 цієї редакції було окреслено поняття та принципи державної інформаційної політики [9]. Державна інформаційна політика – це сукупність основних напрямів і способів діяльності держави по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації. За цим Законом головними напрямками і способами державної інформаційної політики є:

- забезпечення доступу громадян до інформації;
- створення національних систем і мереж інформації;
- зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності;
- забезпечення ефективного використання інформації;
- сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню національних інформаційних ресурсів;
- створення загальної системи охорони інформації;
- сприяння міжнародному співробітництву в галузі інформації і гарантування інформаційного суверенітету України. Державну інформаційну політику розробляють і здійснюють органи державної влади загальної компетенції, а також відповідні органи спеціальної компетенції.

Примітно, що жодна держава не має єдиного кодифікованого акта, який би регулював весь спектр відносин, що виникають у мережі Інтернет. Попри будь-які спроби консолідувати правовий інструментарій, Інтернет не є управлінською структурою з юридичним статусом та не є самостійним учасником у правових відносинах, тому відсутні юридичні зв'язки між мережею Інтернет (або її національними частинами) і державою. Дослідниками зауважується, що для того, щоб регулювати питання, пов'язані з Інтернетом, Європейський Союз і інші міжнародні організації використовують практику створення «м'якого

права» [10, с. 31], [11, с. 88], яке має декларативний характер і укладається між країнами-членами цих об'єднань. Прикладами таких міжнародних угод є «Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства». В цілому світовий досвід регулювання інтернет-відносин свідчить про те, що укладання таких угод є найбільш оптимальним способом подальшого розвитку та регулювання кіберпростору.

Повертаючись до питання еволюції українського законодавства у розрізі питання нормативного регулювання функціонування мережі Інтернет слід зауважити, що переламним моментом став початок ХХІ століття. Як законотворча, так нормотворча діяльність на рівні центральних органів виконавчої влади й ухвалення ними відповідних підзаконних нормативно-правових актів з урахуванням специфіки мережі Інтернет якраз активно розвилася з 2000 року. Зокрема, було прийнято ряд нормативних актів, спрямованих на правове врегулювання Інтернет, а саме: Указ Президента України «про заходи щодо розвитку національної складової інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» № 928/2000 від 31 липня 2000 р., постанову Кабінету Міністрів України «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» № 3 від 4 січня 2002 р [12], наказ Міністерства охорони здоров'я «Про забезпечення функціонування в МОЗ України інформаційних систем, пов'язаних з використанням глобальної інформаційної мережі Інтернет» № 265 від 16.07.2002 [13] тощо.

З урахуванням отримання Україною статусу кандидата до членів ЄС не можна ігнорувати питання нормативного забезпечення функціонування мережі Інтернет на рівні наднаціонального права ЄС. Так, в межах Європейського Союзу відсутній єдиний спеціалізований орган для регулювання Інтернету. Проте в 2004 році було утворено Європейське агентство з мережевої та інформаційної безпеки (ENISA), яке виконує роль консультативного центру

та передового технологічного інституту у сфері мережевої та інформаційної безпеки для країн-членів та інституцій Євросоюзу. У січні 2013 року був створений Європейський центр боротьби з кіберзлочинністю, чією метою є припинення діяльності організованих злочинних мереж. На території ЄС діє Конвенція Ради Європи «Про кіберзлочинність» (2001), а також Директива «Про приватність та електронні комунікації» (2002) і Директива про заходи для високого спільного рівня безпеки мережевих та інформаційних систем на території Союзу (2016) [14]. Останній інструмент спрямований на встановлення загальних стандартів кібербезпеки та покращення співпраці між країнами-членами Європейського Союзу.

Кардинальним зламом до практики врегулювання функціонування мережі Інтернет стало прийняття й набуття чинності у травні 2018 року в Регламенту про захист персональних даних (GDPR) [15], який встановив суворі вимоги для обробників та контролерів персональних даних та передбачив великі санкції за порушення. Дослідження наслідків і результатів впровадження цього документу є самостійним значним за обсягом об'єктом дослідження. При цьому, зазначаючи побіжно, відтепер в ЄС можуть передаватися персональні дані до третіх країн лише за умови позитивного рішення Європейської комісії щодо відповідності цих країн високим стандартам

захисту персональних даних. Європейські компанії тепер не мають права передавати дані безпосередньо органам влади в США або іншим структурам без угоди про правову допомогу між ЄС і відповідною країною. Регламент включає ряд організаційних змін у сфері захисту персональних даних. Зокрема, він передбачає створення посади «контролера» та «процесора» персональних даних, які обов'язково повинні існувати в компаніях зі штатом персоналу більше 250 осіб, а також в державних установах. Серйозним досягненням у розрізі захисту прав і свобод людини стало закріплення права особи на «забуття».

Висновки. У результаті аналізу можна стверджувати, що визначення терміну «Інтернет» базується на технічних і соціальних критеріях. Схожий підхід можна спостерігати і в науковій літературі, і законодавстві, які розрізняють об'єкти правового регулювання в мережі Інтернет: технічне регулювання, пов'язане з визначенням основних принципів та параметрів роботи мережі; регулювання відносин, що виникають при використанні Інтернету фізичними та юридичними особами. Подальше вдосконалення нормативного забезпечення функціонування Інтернету потребує інтеграції міжнародних стандартів та залучення всіх зацікавлених сторін до формування адаптивної правової системи, що ефективно реагуватиме на виклики сучасності.

Література:

1. Children's Online Privacy Protection Act (COPPA). URL: <https://www.ftc.gov/legal-library/browse/rules/childrens-online-privacy-protection-rule-coppa> (дата звернення: 01.10.2025).
2. Український форум з управління Інтернетом. Internet Governance Forum. URL: <https://igf-ua.org/> (дата звернення: 01.10.2025).
3. Заярний О.А. Правове забезпечення розвитку інформаційної сфери України: адміністративно-деліктний аспект: монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 700 с.
4. Про телекомунікації: Закон України № 1280-IV від 18.11.2003: станом на 01.01.2022 (втратив чинність). *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text> (дата звернення: 01.10.2025).
5. Про електронні комунікації: Закон України № 1089-IX від 16.12.2020: станом на 29.07.2025. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#n2246> (дата звернення: 01.10.2025).
6. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України № 80/94-ВР від 05.07.1994: станом на 01.07.2025. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.10.2025).
7. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України № 80/94-ВР від 05.07.1994: станом на 05.07.1994 (втратив чинність). *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80/ed19940705#Text> (дата звернення: 01.10.2025).
8. Про інформацію: Закон України № 2657-XII від 02.10.1992: станом на 27.07.2025. *Верховна Рада*

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed20250727#Text> (дата звернення: 01.10.2025).

9. Про інформацію: Закон України № 2657-XII від 02.10.1992: станом на 02.10.1992 (втратив чинність). *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed19921002#Text> (дата звернення: 01.10.2025).

10. Баранов О. Інтернет і право: об'єкт і предмет регулювання. *Вісник НТУ «КПІ»*. 2011. № 3. С. 25-32.

11. Павленко Б.О., Бондаренко М.О. Нормативно-правові основи функціонування світової Інтернет-мережі. *Правові горизонти*. 2018. № 12 (25). С. 86-91.

12. Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України № 3 від 04.01.2002: станом на 25.07.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.10.2025).

13. Конвенція про кіберзлочинність (Будапештська конвенція) з додатковими протоколами: конвенція від 07.09.2005. Рада Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text (дата звернення: 01.10.2025).

14. Директива Європейського парламенту і Ради про заходи для високого спільного рівня безпеки мережевих та інформаційних систем на території Союзу (ЄС) 2016/1148: директива від 06.07.2016. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_013-16#Text (дата звернення: 01.10.2025).

15. General Data Protection Regulation – the official PDF of the Regulation (EU) 2016/679 (General Data Protection Regulation) in the current version. URL: <https://gdpr-info.eu/> (дата звернення: 01.10.2025).

References:

1. Federal Trade Commission. (n.d.). Children's Online Privacy Protection Act (COPPA). <https://www.ftc.gov/legal-library/browse/rules/childrens-online-privacy-protection-rule-coppa>

2. Ukrainian Internet Governance Forum. (n.d.). Internet Governance Forum [in Ukrainian]. <https://igf-ua.org/>

3. Zayarnyi, O. A. (2017). Legal support for the development of the information sphere of Ukraine: Administrative-delict aspect [Monograph] [in Ukrainian]. Kyiv: Helvetika Publishing House.

4. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003). On telecommunications (Law No. 1280-IV, as of January 18, 2003; repealed) [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text>

5. Verkhovna Rada of Ukraine. (2020). On electronic communications (Law No. 1089-IX, as of December 16, 2020) [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#n2246>

6. Verkhovna Rada of Ukraine. (1994). On protection of information in information and telecommunication systems (Law No. 80/94-VR, as of July 5, 1994) [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>

7. Verkhovna Rada of Ukraine. (1994). On protection of information in information and telecommunication systems (Law No. 80/94-VR; repealed) [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80/ed19940705#Text>

8. Verkhovna Rada of Ukraine. (1992). On information (Law No. 2657-XII, as of October 2, 1992) [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed20250727#Text>

9. Verkhovna Rada of Ukraine. (1992). On information (Law No. 2657-XII; repealed) [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed19921002#Text>

10. Baranov, O. (2011). Internet and law: Object and subject of regulation. Bulletin of NTU "KPI", 3, 25–32 [in Ukrainian].

11. Pavlenko, B. O., & Bondarenko, M. O. (2018). Legal foundations of the functioning of the global Internet network. Legal Horizons, 12(25), 86–91 [in Ukrainian].

12. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2002). On the procedure for publishing information about the activities of executive authorities on the Internet (Resolution No. 3, as of January 4, 2002) [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF#Text>

13. Council of Europe. (2005). Convention on Cybercrime (Budapest Convention) with Additional Protocols (September 7, 2005) [in Ukrainian]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text

14. European Parliament & Council. (2016). Directive (EU) 2016/1148 on measures for a high common level of security of network and information systems across the Union (July 6, 2016) [in Ukrainian]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_013-16#Text

15. European Union. (2016). General Data Protection Regulation (GDPR, Regulation EU 2016/679). <https://gdpr-info.eu/>

Стаття надійшла до друку 10 жовтня 2025 року